

D ů v o d y:

Podle § 91 obč. zák. jest ovšem manžel povinen, by poskytoval manželce slušnou výživu podle svého jmění, a tato jeho povinnost trvá zásadně potud, pokud od ní není soudem osvobozen. Ale s druhé strany jest manželka podle § 92 obč. zák. povinna sdíleti s mužem společnou domácnost a podle sil mu v ní pomáhati, a pokud tento pravidelný stav trvá, dostává se manželce od manžela zákonné výživy in natura. Ze vzájemného poměru předpisů §§ 91 a 92 obč. zák. o právech a povinnostech obou manželů plyne, že, opustí-li manželka svémocně společnou domácnost anebo lze-li jí přičítati vinu na tom, že manželské spolužití bylo proti ustanovení § 93 obč. zák. fakticky přerušeno, není oprávněna domáhati se sporem na manželi placení výživného v penězích, a že v opačném případě, nemůže-li manželka jen vinou manželovou sdíleti s ním společnou domácnost, musí jí manžel přispívati podle svého jmění na slušnou výživu po případě v penězích. (Srovnej rozhodnutí čis. 5519 a též čis. 3904 a 4426 sb. n. s.) Podle toho postupoval i odvolací soud, uvažuje o otázce, měla-li žalobkyně dostatečný důvod, opustiti o své újmě společnou domácnost. Ze skutečností vyšlých najevo v rozlukovém sporu, dovodil odvolací soud výstižně a správně, že žalobkyni nepřisluší nárok na placení výživného ani za dobu od podání žaloby o výživné až do povolení rozluky, ježto žalobkyně byla spoluvinná na rozvratu manželství, tudíž i na vzniklé tím nemožnosti manželského soužití, a že jmenovitě neměla dostatečnou příčinu odejiti o své újmě ze společné domácnosti. Bylo sice zjištěno o žalovaném, že s manželkou zle nakládal a jí nadával, ale totéž bylo zjištěno navzájem i o žalobkyni a bylo již v rozsudku odvolacího soudu v rozlukovém sporu zdůrazněno, že nemohlo býti vzato za zjištěné, že manželka byla nucena odejiti od svého muže jen pro týrání a ze strachu před bitím, jak tvrdila. Dovolatelčino tvrzení, že jí manžel nedával prostředky k vedení domácnosti, nebylo prokázáno a, dovozuje-li se v dovolání opak, odporuje to spisům. Dovolatelka odkazuje se proto na správné důvody napadeného rozsudku a k jejím vývodům se ještě připomíná, že rozhodnutí o prozatímním opatření podle § 382 čis. 8 ex. ř. není předurčující pro rozsouzení rozepře o výživné, jak se mylně dovozuje v dovolání, a že rozhodnutí čis. 1453, 6802, 6815 a 6816 sb. n. s., jichž se dovolává, týkají se prozatímního výživného podle § 382 čis. 8 ex. ř. a nikoliv sporu o výživné. Ani rozhodnutí čis. 2593 sb. n. s. se nehodí na souzený případ, neboť má na zřeteli manžela, který žil ve společné domácnosti s jinou ženou, takže skutkový i právní základ tohoto rozhodnutí je zcela jiný.

Čís. 10664.

Je-li ve stanovách stavebního družstva, že držiteli družstevního bytu nesmí býti dána výpověď, pokud se, mimo neplnění povinností z nájemní smlouvy, nevyskytnou jiné důležité závady, nelze dáti členu vý-

pověď z důvodu, že bydlí v družstevním bytě a nikoli v některém z bytů ve svém nově postaveném domě.

(Rozh. ze dne 31. března 1931, Rv II 185/31.)

Žalující stavební družstvo dalo žalobci výpověď z bytu v družstevním domě, opírajíc se o předpis § 21 stanov, podle něhož nesmí býti členu družstva dána výpověď, pokud plní povinnosti ze smlouvy nájemní a pokud se nevyskytnou jiné důležité závady, a o nájemní řád, jenž vypočítával příkladmo vážné důvody, z nichž lze dáti výpověď. Vážné důvody spatřovalo vypovídací družstvo v tom, že žalovaný není méně zámožný a že jest vlastníkem většího domu o dvou obchodech a třech bytech a z jednotlivých bytů požaduje nájemné až 600 Kč měsíčně. Procesní soud první stolice výpověď k námitkám žalovaného zrušil. Odvolací soud ponechal výpověď z platnosti.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolání napadá rozsudek odvolacího soudu právem podle § 503 čis. 4 c. ř. s. pro právní mylnost. Jde v podstatě jen o výklad ustanovení § 21 pátý odstavec stanov, podle něhož nesmí držitel bytu býti dána výpověď, pokud se — mimo neplnění povinností z nájemní smlouvy — »nevyskytnou jiné důležité závady«. Ustanovení to je po výtce jen obměnou zásady § 936 obč. zák. Lze mu rozuměti tak, že s nájemní smlouvy má sejíti a její výpověď má býti dovolena jen, když se okolnosti po jejím sjednání změnily tak, že by trváním nájemního poměru byl zmařen výslovně stanovený nebo z okolností vyplývající účel družstva (sr. rozh. čis. 7510 sb. n. s.). Účelem žalujícího družstva jest podle § 1 stanov, by svým členům, pokud náležejí k vrstvám obyvatelstva méně zámožným, buď opatřovalo levné a zdravé byty stavbou nebo nabýváním družstevních domů s rodinnými byty a s malými provozovny, nebo mu umožňovalo nabytí vlastních rodinných domů. Není sporu, že žalovaný jest členem žalujícího družstva, a dovolací soud schvaluje názor a výklady odvolacího rozsudku o tom, že žalovaný náleží k vrstvám obyvatelstva méně zámožným. Za tohoto stavu věci nelze seznati, jak a proč by žalovaný mohl mařiti stanovami naznačený účel družstva tím, že, používaje výhod zaručených mu členstvím v družstvu, bydlí v družstevním bytě a nikoli v některém z bytů ve svém nově postaveném domě. Žalující družstvo se snaží opřít výpověď o zadávací a nájemní řád ze dne 26. března 1929. Ale nemůže tak činiti s úspěchem. Tvrzený důvod výpovědi, že žalovaný bydlí v družstevním bytě a nikoli v některém z bytů ve svém nově postaveném domě, nelze zařaditi pod žádný z výpovědních důvodů v § 14 řádu, ovšem jen příkladmo vypočtených. Že neplyne ani z povahy věci podle účelu družstva a podle obsahu jeho stanov, bylo již vyloženo. Nelze proto tvrzený výpovědní důvod ani s tohoto hlediska uvést v soulad se zadávacím a nájemním řádem. Naopak plyne

z něho spíše pravý opak žalobcova názoru. Podle § 1 první odstavec č. 3 a 4 není totiž překážkou, by členu nebyl pronajat — a tudíž ovšem i ponechán již pronajatý — byt v družstevním domě, třebaže člen má již byt, je-li jeho byt nezdravý nebo z jiných příčin nevyhovující nebo chce-li člen získáním družstevního bytu docílit lepšího pohodlí v bydlení. Tomu-li tak, nelze shledati důležitou závadu pro další trvání nájemní smlouvy ani v tom, že žalovaný bydlí v družstevním bytě a nikoli v některém z bytů ve svém nově postaveném domě, neboť nečiní nic jiného, než mu jest dovoleno právě naznačenými ustanoveními, že totiž dává přednost bydlení v domě družstevním před bydlením v jiném bytě, který má jinak k použití.

Čís. 10665.

Substituční případ nastává, nenabude-li napřed v závěti obmyšlený dědic dědictví ať ze zákona, ať ze závěti.

Na pořad práva pro odporující si dědické přihlášky (§ 125 nesp. říz.) jest poukázati jen, odporují-li si dědické tituly, dědické nároky z nich plynoucí. Přihlásí-li se ten, kdo byl ustanoven jen za dědice substitučního, jako přímý dědic ze závěti, nelze k tomuto jeho nároku vůbec vzítí zřetel.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1931, R I 205/31.)

Ve společné závěti Josefa V-a a jeho manželky Marie V-ové byla za dědičku Josefa V-a ustanovena především jeho manželka Marie V-ová, ale tak, že po její smrti veškerá pozůstalost měla připadnouti jejich vnučce Růženě S-ové, když by však tato zemřela, měl býti dědicem jejím i jejich (Josefa a Marie V-ových) jejich zeť a její otec Josef S. a teprve pak byla ustanovena za dědice nadace pro vánoční podělování chudé školní mládeže pro případ, že by oba testatoři, anebo jeden z nich přežili svou vnučku Růženu S-ovou a jejího otce Josefa S-a. K pozůstalosti po Josefu V-ovi přihlásila se pozůstalá vdova Marie V-ová a vnučka Růžena S-ová ze zákona a řečená nadace ze závěti. P o z ů s t a l o s t n í s o u d přijal dědické přihlášky na soud a poukázal na pořad práva nadací, r e k u r s n í s o u d napadené usnesení potvrdil.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení obou nižších soudů a uložil prvnímu soudu, by, doplně řádně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Jde zatím jen o pozůstalost po Josefu V-ovi, nikoli také již po Marii V-ové, která ještě žije. Podle jasného a nepochybného doslovu společné závěti Josefa V-a a jeho manželky Marie V-ové za dne 1. dubna 1929, o niž nadace opírá své právo dědické, byla za dědičku zůstavitele ustanovena především jeho manželka, nynější vdova Marie V-ová, ale tak, že po její smrti veškerá pozůstalost má připadnouti jejich vnučce Růženě S-ové, kdyby však tato zemřela, že jest jejich i jejím dědicem